

САВЕЗ ПЧЕЛАРСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА ЦРНЕ ГОРЕ

ПЧЕЛАРСТВО

ГОДИНА XXI * ПОДГОРИЦА, ЈУЛ 2021. * ЦИЈЕНА 1€ * ЗА ЧЛАНОВЕ УДРУЖЕЊА БЕСПЛАТАН

2021.
БИЈЕЛА
МАТИЦА

БРОЈ
240

CRNOGORSKA MATICA D.O.O. DANILOVGRAD

Kuća meda - Daljam BB - Spuž
e-mail: kucamedacg@gmail.com
www.pcelarstvo.me
ž.r. 510-200277-27

USLUŽNI TELEFONI:

direktor: 068 844 333
prerada voska: 068 844 330
prodavnica: 068 844 331
sirup i pogače: 068 844 332

RADNO VRIJEME:

ponedjeljak - petak: 7 - 15
subota: 8 - 12

SADRŽAJ

POSVETITI PAŽNJU STIMULATIVNOM PRIHRANJIVANJU	4
POUČNO PREDAVANJE I DONACIJA DOMU ZDRAVLJA	7
TIKA STIMULIŠE CRNOGORSKO PČELARSTVO	8
IYOSTAKA PODRŠKA ZA POMOR PČELA	11
OHRABRUJU PRVA VRCANJA	12
DEZINFEKCIJA U STOČARSTVU (3)	14
ANĐELINA DŽOLI „KUMA“ PROJEKTA „ŽENE ZA PČELE“	17
SPRIJEČITI PRODAJU FALSIFIKOVANOG MEDA	18
SA OBALE ZETE U PČELINJAK	20
MANIFESTACIJA „MIRIS LIPA I MEDA“	22
UPUTSTVO ZA KORIŠĆENJE FURMITOMA	23
UPUTSTVO ZA KORIŠĆENJE APIGUARDA	24
APILIFE VAR – ORGANSKI LIJEK PROTIV VAROOZE	26

AGROBUŽET I
JAVNI POZIVI

Поштовани пчелари,

Након усвајања државног буџета за 2021. годину, имали смо одвојене састанке са представницима Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, и то, државним секретаром господином Небојшом Величковићем, начелницом Агенције за директне и тржишне подршке Маријом Радуновић као и савјетницом за пчеларство Драганом Шутовић. Састанци су организовани у циљу планирања и утврђивања процедура за коришћење мјера подршке Агробуџета за текућу годину. Према процјенама представника Министарства, усвајање Агробуџета се може очекивати у првој половини јула мјесеца ове године. Одмах након тога, Министарство ће објавити Јавне позиве и то: Јавни позив за одабир узгајивача пчелињих матица, Јавни позив за подршку младим пчеларима почетницима, Јавни позив за набавку пчелињег воска, Јавни позив за набавку контејнера, приколица и платформи за сељење пчелињих друштава и Јавни позив за набавку опреме за пчеларство. Због кашњења у реализацији ових мјера договорено је да процедура Јавних позива буде скраћена, односно да трајање јавних позива буде ограничено на најмању могућу мјеру како би се стигло са реализацијом планираних активности.

За сва додатна појашњења и информације по овом питању можете нас контактирати путем мејла: spocg@t-com.me

IMPRESUM

PČELARSTVO
STRUČNO-INFORMATIVNI MJESEČNIK
IZDAVAČ: SAVEZ PČELARSKIH
ORGANIZACIJA CRNE GORE

Adresa: Grbe bb 81412 Danilovgrad,
Telefon: 069/941-505
e-mail: spocg@t-com.me
sajt: www.pcelarstvo.me

ZA IZDAVAČA:
Radule Miljanić

V.D. GLAVNOG I ODGOVORNOG UREDNIKA:
Branislav Kadić (067991226)
e-mail: ninaivlado@t-com.me

TEHNIČKI UREDNIK: Dragan Lučić

LEKTURA: Nataša Dajković

Redakcijski odbor „Pčelarstva“:
Marijan Plantak, predsjednik,
prof. dr Mirjana Bojanić-Rašović,
dr Ratko Ralević, Dragana Šutović,
Slobodan Radović i Šekib Džogović

POKROVITELJ:
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I
RURALNOG RAZVOJA CRNE GORE

Adresa Redakcije:
Grbe bb, Danilovgrad;
ŽR 510-207440-72
CKB, Podgorica
Sa naznakom: Za SPOCG

Rješenjem Republičkog sekretarijata za informacije br. 285 od 11. 01. 2001. godine "PČELARSTVO" je upisano u evidenciju javnih glasila Crne Gore. Aktom Republičkog sekretarijata za informacije 04/01-355/2001. godine časopis je oslobođen obaveza plaćanja poreza na promet.

ŠTAMPA:
HKS SPEKTAR,
PODGORICA

POSVETITI PAŽNJU STIMULATIVNOM PRIHRANJIVANJU

Jul je mjesec kada su prošle sve glavne pčelinje paše, ali i mjesec u kojem će, ako ste u području gdje ima dosta pčelinje paše, vaše pčele imati dobar unos, iako visoke spoljne temperature, inače, prati slabija aktivnost. Pčelinje zajednice u stacioniranim pčelinjacima, pogotovo one koji se nalaze u području gdje nema dovoljno medonosnog bilja ili ono dovoljno ne medi, potrebno je stimulativno prihranjivati, što su neki pčelari činili već krajem juna.

U odnosu na prethodne mjesece, u julu na pčelinjaku imamo malo manje radova, ali ne smijemo ih propustiti. Na prvom mjestu je njega nukleusa. Sada više ne formiramo nukleuse, jer se neće dovoljno razviti do početka zime, ali moramo njegovati one koje smo tokom prethodnih mjeseci formirali. To činimo obilnim prihranjivanjem. Pčele iz nukleusa sada možemo premjestiti u plodišta AŽ ili LR košnica. Važna djelatnost u pčelinjaku u mjesecu julu je zamjena starih matica. Pregledom legla u julu možemo procijeniti kakva nam je matica. Ako nismo zadovoljni stanjem legla i brojem pčela, možemo je zamijeniti. Zamjenu možemo izvršiti maticom koju smo proizveli na vlastitom pčelinjaku, a najsigurniji način je spajanje nukleusa sa zajednicom kojoj želimo promijeniti maticu ili pak maticom koju

kupimo kod registrovanih proizvođača matica. Ne smijemo smetnuti s uma da matica u ovom mjesecu svakako polaže manji broj jaja, pogotovo ako nema paše. Zatim slijedi održavanje pojila. Kao i proteklih mjeseci vrlo je važno da nam pčelinjak ne ostane bez vode. Julske vrućine kako kod ljudi tako i kod pčela traže pojačan unos tečnosti. Ne zaboravite da svoje higijenske pojilice češće i redovnije provjeravate kako pčele ne bi morale trošiti dodatnu energiju u potrazi za izvorima vode koji, kada ih pronađu, mogu biti potencijalni opasni izvori zaraze. Jedna pčelinja zajednica može unjeti i do 2 litra vode dnevno pa je to dovoljan pokazatelj važnosti stalnog održavanja pojilica. Sljedeći važan korak je zaštita od visokih temperatura. Košnice koje nam barem dio dana nijesu u hladu možemo zasijeniti na različite načine, te tako olakšati pčelama održavanje potrebne temperature. Ukoliko su košnice izložene stalnom direktnom suncu, potrebno je napraviti vještačka sjenila bilo od kartona ili stiropora. Ventilacija košnice u ovom mjesecu je vrlo važna pa tako i na to treba obratiti pažnju. Sljedeći važan posao u pčelinjaku je prihranjivanje. Prihranjujemo obično šećernim sirupom (3-5 dl, u razmjeri 1:1) dvije do tri nedjelje. Tokom prihranjivanja moramo paziti da ne izazovemo grabež, stoga u bezopasnom razdoblju

NJEGA ROJEVA

Vještački i prirodni rojevi, koji su fomirani u junu, u kojima je sa oplodnjom matice bilo sve u redu, u julu počinju da jačaju zato što su se pojavile prve mlade pčele od sopstvenih matice. Slabije rojeve možemo da ojačamo dodavanjem jednog ili dva rama sa zatvorenim leglom, koje ćemo oduzeti iz jačih normalnih društava. Dok se starim pčelinjim društvima u julu značajno smanjuje nagon za lučenje voska, pa čak i potpuno nestaje, tako se u rojevima dešava nešto sasvim drugačije. Čak i oni ponekad to ne mogu bez dopunskog prihranjivanja i to sa šećernim sirupom 1:1 (po jedan litar na nekoliko dana), a ne sa suvim šećerom. Žlijezde za lučenje voska se aktiviraju samo na intenzivnim pašama ili intenzivnim hranjenjem. Dobro je dodati i neko stimulatивно sredstvo (forsapil, forsanin i slično). Najbolje je da, ako imamo, rojevima dodamo po jedan ram sa polenovim prahom.

zajednice pregledamo rano ujutro ili kasno predveče i pregledi nam trebaju biti što kraći. Sprečavanje rojenja je sljedeći važan zadatak u pčelinjaku. Ako je potrebno, to činimo skidanjem matičnjaka. Ako nam je matica blokirana, tj. nema dovoljno mjesta za polaganje jaja, jer je uneseno više polena, a to može biti uzrok rojevnog raspoloženja, možemo okvire s poklopljenim leglom dignuti u medište (AŽ), a na njihovo mjesto staviti prazne okvire ili povećati plodište kod LR košnica na dva nastavka. Jedan od važnih radova u ovom mjesecu je suzbijanje varoze. Populacija varoe zbog smanjenja legla može se naglo povećati. U drugoj polovini jula je potrebno tokom jedne ili dvije nedjelje pratiti prirodno otpadanje grinja. Ako imamo podnice za kontrolu varoe brojaćemo grinje koje su otpale tokom svakih sedam dana.

Ako je broj otpalih varoa krajem jula manji od 10, možemo pričekati sa tretmanom do avgusta.

Ako je broj veći od deset, možemo koristiti mravlju kiselinu, s tim što je potrebno isplanirati dva tretmana dugotrajnim isparavanjem. Prvi se sprovodi odmah nakon vrcanja.

PRIPREMA SIRUPA I NJEGA NUKLEUSA

Krajem jula, početkom avgusta, dodajemo svakom pčelinjem društvu obogaćenu pogaču i šećerni sirup. Priprema sirupa zahtijeva veliki OPREZ!!!

Prilikom dodavanja sirupa treba biti veoma pažljiv kako ne biste izazvali grabež. Slučajno proliiven sirup po spoljnjem dijelu košnice obilno isprati vodom.

U 6 l vode otopiti 4 kg šećera. U dobijenu smještu dodati svježe prikupljeni polen, koji prethodno otopimo u malo vode i 5 g limunske kiseline. Omjer voda/šećer možemo i mijenjati prema tome želimo li rjeđi ili gušći sirup i zavisno od toga želimo li da pčele unose više ili manje polena. Ako pčelama pripreмимо rjeđi sirup, one će unositi više polena. Kod gušćeg sirupa pčele će blokirati maticu medom koji smještaju u blizini legla.

Prihranu pčela završavamo do kraja avgusta – početkom septembra, jer u slučaju da nastavimo sa prihranom, matica će i dalje nastaviti sa zalijeganjem što nije preporučljivo ako znamo da ciklus razvoja pčele traje oko 20 dana.

Nukleusi koji su formirani na po 3-5 ramova u junu, sredinom jula možemo da prebacimo u veći prostor od po 6-10 ramova. Tada pčele već zauzimaju 3-5 ramova. Za ovu namjenu poslužiće nam nukleus sa 6 ramova ili nastavak LR košnice sa 10 ramova. U početku proširivanje se izvodi dodavanjem samo jednog rama sa satnom osnovom pored rama sa leglom, a na oba kraja još sa po jednim ramom sa satnom osnovom i to ukupno iznosi 6 ramova. Kada ram do legla bude izgrađen, ramovi sa krajeva će biti izgrađeni samo na jednoj strani satne osnove pa zato ta dva rama okrećemo za 180°. Kada matica zalegne sa jajima novi ram, tada dva krajnja rama možemo staviti u sredinu između ramova sa leglom tako da bi matica položila jaja i u ta dva rama. Slično proširenje

radimo i sa osmoramskim ili desetoramskim nastavkom. Nukleusi sa 6, 8 ili 10 ramova sigurno mogu lijepo da prezime. Za ovo se vrlo često koristi LR nastavak, koji je na sredini pregrađen pokretnom pregradom od lesonita, na pomoćnoj podnjači koja je takođe na sredini pregrađena jednom letvicom. Pregrađivanje mora biti potpuno, bez mjesta za prolaz pčela iz jedne u drugu stranu, zato što bi se u tom slučaju nukleusi spojili i na taj način bi jedna od matica bila ubijena, što bi u svakom slučaju bila šteta, iako bi, po pravilu, ubijena bila slabija matica. Pregrada u nastavku treba da bude tanka (lesonit i tome slično), da bi u svaku polovinu moglo da stane po pet ramova. Otvori za izlete pčela za svaki nukleus se nalaze na suprotnim stranama. Na taj način osigurava se mogućnost, ako nijesu potrebne sve

GRABEŽ

Grabež na pčelinjaku nije samo neugodna pojava, već je i jako opasna. Ukoliko se ne primijeti na vrijeme, može se proširiti na veći broj košnica, pa i na cijeli pčelinjak. U tom trenutku može se prouzrokovati neprocjenjiva šteta. Ovo je dovoljan razlog da se opasnost od grabeži uvijek ima u vidu i da se, prema tome, postupci pčelara sa pčelama i medom usklade s pravilima ponašanja u radu s njima. Grabež na pčelinjaku je uvijek rezultat nepažljivog rada pčelara, bilo sa medom ili okvirima u kojima ima ostataka meda od vrcanja ili sa sirupom prilikom prihranjivanja. Prisutnost slabih zajednica na pčelinjaku ili zajednica bez matice, pospješuje pojavu grabeži, naročito u bespašnom vremenu u godini. Zaustavljanje grabeži u košnici može se realizovati na više načina. Jedan od njih je da se napadnuta košnica skloni sa toga mjesta, odnese sa pčelinjaka i privremeno stavi u tamnu prostoriju, a na njeno mjesto treba postaviti praznu košnicu. Leta ostalih košnica moraju se smanjiti. Za vrlo kratko vrijeme, možda manje od sat vremena, napad će prestati. Idućeg dana uklonjenu košnicu pregledamo kako bi utvrdili uzroke grabeži. Najčešći uzrok bude loša zajednica koja se teško može oporaviti. Takvu zajednicu najbolje je rasformirati, odnosno ukloniti maticu i spojiti sa jakom zajednicom. Ukoliko je zajednica dobra, košnicu nakon dva do tri dana vraćamo na pčelinjak i postavljamo je na drugo mjesto. Ako grabež zahvati više košnica, isti se postupak primjenjuje na svim košnicama. Kada se odgovorno ponašanje pčelara u radu sa pčelama i košnicama prihvati kao obavezno, razloga za grabež neće biti. Ako se drže samo jake zajednice na pčelinjaku, uz veliki oprez u postupcima s medom i pčelama, neće biti nikakvih problema sa pojavom grabeži. Pretpostavlja se da je grabežljivost nekih zajednica genetski poremećaj, ali u svakom slučaju na tome treba još puno raditi i biti oprezan da do grabeži ne dolazi.

matice za zamenu proizvodnih društava, da se na jesen po dva nukleusa u jednom spratu smjeste iznad jednog normalnog pčelinjeg društva. Tako oba nukleusa, bez teškoća, prezimljuju na po 5 ramova punih sa medom. Na proljeće prave se dvojna i trojna društva na jednoj podnjači.

ZAMJENA MATICA

Ako u junu nijesmo izvršili zamjenu starih i nekvalitetnih matica sa zrelim matičnjacima, to možemo sada da učinimo sa nukleusima i oplodjenim maticama. Matice u nukleusima su već izvele dvije generacije pčela. Kvalitet legla nam je uglavnom poznat i prema tome sada u julu možemo da pređemo na zamjenu. To se radi na sljedeći način. Staru maticu koja ne zadovoljava zahtjeve odstranjujemo i poslije najmanje 6 sati dodajemo drugu, mladu maticu u kavez. Najjednostavniji i najsigurniji način za dodavanje matice je dodavanje cijelog nukleusa, što se praktikuje u 90% slučajeva, a to se radi tako što prijepodne pčelinjem društvu oduzimamo staru maticu, predveče dodajemo nukleus u odgovarajućem nastavku, koristeći izbušenu novinsku hartiju kao pregradu između njih. U hranilice dodajemo jedan litar sirupa, što je posebno važno ako je paša slabija. Preko noći hartija će biti izgrickana i tako će neprimjetno biti spojeni osnovno društvo i nukleus.

izvor: pčelarski sajtovi i priručnici

POUČNO PREDAVANJE I DONACIJA DOMU ZDRAVLJA

Povodom Svjetskog dana pčela, profesor Pavle Kentera je 20.maja u amfiteatru Srednje mješovite škole “Danilo Kiš” u Budvi održao veoma poučno predavanje o značaju pčela za cjelokupni ekosistem na Zemlji. Edukativnoj nastavi na pomenutu temu prisustvovali su svi učenici prvih razreda ove ugledne vaspitno-obrazovne ustanove.

-Nažalost nijesam imao vremena da obiđem i osnovne škole, što ćemo svakako uraditi i jedan školski čas posvetiti predavanju “Zašto su pčele važne” kako bi i osnovci dobili korisne informacije o ulozi medonosnih insekata za život na planeti. Cilj je da ukažemo na značaj pčela za cjelokupni ekosistem i za nas kao ljude. To predavanje smo interesantno koncipirali. Iskreno, glavni motiv je da makar jedno, dvoje ili troje učenika se kasnije posvete pčelarstvu. Ja sam ih pozvao kao predsjednik Udruženja pčelara jer mi dajemo podsticaj svim mladim ljudima do 30 godina u vidu dva besplatna roja pčela i dvije košnice. Sa druge strane, želja je da se ukaže na generalni problem genetski modifikovane hrane i štetni uticaj pesticida koji se koriste po sopstvenom nahodjenju te uticaj mobilne telefonije na pčele i sve one činjenice koje ugrožavaju život pčela. Danas imamo čak 90 % manje pčela nego u prethodnom periodu tako da su i one na listi ugroženih bića.

Istim povodom, udruženje pčelara Budve doniralo je med zdravstvenim radnicima koji su bili na prvoj liniji odbrane protiv korona virusa. U kovid ambulanti predsjednik Kentera se zahvalio medicinskom osoblju u ime svojih kolega iz Udruženja, kao i svih građanki

i građana iz crnogorske metropole turizma, na velikim naporima i ogromnom trudu koji ulažu da se zdravstvena situacija stabilizuje.

-Hvala svima na strpljenju i razumjevanju za naše potrebe, a nekada i za našu nervozu i neraspoloženje. Takođe želimo im u narednom periodu što manje posla. Hvala i dosadašnjoj direktorici Doma zdravlja na onome što je uradila, a da novoj direktorici gospođi Anđeli Milić poželim uspješan rad, rekao je Kentera i istakao je da je ova donacija samo nastavak lijepe tradicije Udruženja koje posebnu pažnju poklanja humanitarnim akcijama.

-Počeli smo sa vrtićima i samostanima realizujući brojne humanitarne aktivnosti u našoj društvenoj zajednici. Ovoga puta nije bilo razmišljanja kome ćemo donirati med. U prethodnoj godini oni koji su iznijeli glavni teret i spašavali naše živote jesu zdravstveni radnici. Pošto mi radimo sa pčelicama koje su najvrjednije na ovoj planeti, tako su i najvrjedniji među nama dobili ovaj skroman poklon.

Na donaciji se zahvalila direktorica Milić.

-Željela bih da iskoristim ovu priliku da se zahvalim udruženju pčelara Budve i našem sugrađaninu Pavlu Kenteri na vrijednoj donaciji u ime svih zaposlenih radnika Doma zdravlja koji su bili u proteklom periodu na prvoj liniji odbrane protiv korona virusa tokom pandemije. Zahvaljujemo se i na tome što naši sugrađani prepoznaju koliki je bio trud i zalaganje naših zdravstvenih radnika u ovoj našoj zajedničkoj borbi, rekla je Milić.

B.V.

U KUĆI MEDA U SPUŽU PODIJELJENE KOŠNICE I ROJEVI POLAZNICIMA ŠKOLE PČELARSTVA

Ministar poljoprivrede šumarstva i vodoprivrede mr Aleksandar Stijović, ambasadorica Republike Turske u našoj zemlji njena ekscelencija Songul Ozan i predsjednik Saveza pčelarskih organizacija Crne Gore Radule Miljanić, podijelili su 11. juna u Kući meda u Spužu košnice i rojeve sa pratećom opremom polaznicima Škole pčelarstva. Naime, radi se o vrijednoj donaciji Turske agencije za međunarodnu saradnju i koordinaciju (TIKA) koja je za ovaj projekat opredijelila oko 16.000 eura.

- Ovo je još jedna lijepa prilika da polaznicima prve generacije Škole pčelarstva čestitamo na ostvarenim rezultatima u

TIKA stimuliše crnogorsko pčelarstvo

teoretskoj i praktičnoj nastavi i da im poželimo uspjeh u daljem radu. Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije pčelar, odnosno pčelarka izrađen je u saradnji sa resornim Ministarstvom SPOCG i Centrom za stručno obrazovanje. Svrha izrade ovog programa je povećanje znanja i vještina pčelara, kao preduslova za značajnije povećanje ekonomske

koristi od pčelarstva kroz bolje prinose i pravilno korišćenje postojećih prirodnih resursa. Očekujem da će mladi pčelari stečeno znanje na pravi način primijeniti u praksi i adekvatno ga valorizovati u interesu produktivnijeg pčelarenja, rekao je Stijović i podsjetio da će ovu podršku dobiti 27 kandidata kojima je uručen sertifikat sa zvanjem pčelar.

-Edukacija je osnov svega i mi ćemo ubuduće posebnu pažnju posvećivati stručnom osposobljavanju kako bi na pravi način unaprijedili ovaj sektor poljoprivrede. Program podrške pčelarstvu usmjerićemo u pravcu povećanja proizvodnje, te osnaživanja i stvaranja tržišno orjentisanih proizvođača. Uzimajući u obzir bogatstvo medonosnog bilja, razvoj ovog sektora treba da ide ka profesionalizaciji pčelara, diverzifikaciji proizvoda i promociji organskog pčelarenja. Na ovaj način povećale bi se količine proizvedenog meda i drugih pčelinjih proizvoda proizvedenih u Crnoj Gori. Ostvarile bi se mogućnosti za osvajanje novih tržišta i bila bi dostignuta značajno veća cijena meda i drugih pčelinjih proizvoda. Pred nama je još dosta toga da uradimo. Očekujemo, svakako, da se nastavi dobra saradnja Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede sa pčelarima i udruženjima, na čelu sa Savezom, da zajedno, uz predan rad, nastavimo sa edukacijom i snaženjem sektora pčelarstva. Čestitam pčelarima i želim svima srećan rad i mednu godinu, dodao je Stijović.

PRAVE VRIJEDNOSTI

Mladim pčelarima uspjeh u ovom poslu poželio je i predsjednik SPOCG Radule Miljanić.

-Ponovo smo zajedno u Domu svih pčelara i ponovo među uglednim i visokim zvanicama, ali prije svega među prijateljima pčela i pčelarstva. Prave vrijednosti, poput pčelarstva, lako se prepoznaju i do njih uvijek stigne podrška. Ovoga puta značajna podrška nam dolazi od naših prijatelja iz Turske, iz

organizacije TIKA, sa kojom imamo dugogodišnju saradnju. Ovo je drugi projekat podrške koji ova organizacija pruža našim pčelarima. Posebno sam srećan i zadovoljan što su ovog puta korisnici naši školovani pčelari, mladi i vrijedni ljudi koji će, uvjeren sam, biti nosioci razvoja pčelarstva u našoj zemlji. Za sve njih, Savez će biti i dalje na raspolaganju u stručnoj i drugim oblicima pomoći i benefita.

Zajedničkim inicijativama dolazimo do rezultata i uspjeha, ostvarujemo napredak u jednoj važnoj djelatnosti kakvo je pčelarstvo. Dobri rezultati motivišu ne samo nas, već i druge organizacije i pojedince da stvaraju više i bolje. Vjerujem da ćemo zajedničkim politikama, te naporima Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Saveza pčelarskih organizacija Crne Gore i dobrih

ljudi, te domaćih i međunarodnih organizacija koje nam nesebično pomažu, omogućiti pčelarima da još odlučnije nastave da se bave pčelarstvom i da budu sigurni u posao kojim se bave. Želim da se zahvalim svima, jer bez zajedničkog rada ne bi mogli da ostvarujemo dobre rezultate, naglasio je Miljanić.

U ime svojih kolega zahvalio se na podršci Đorđe Kotlaja iz Pljevalja.

- Čast mi je i zadovoljstvo što sam imao priliku da učestvujem u ovom projektu i da sa ovim divnim ljudima, mojim kolegama, podijelim lijepe trenutke koje smo doživjeli u procesu školovanja. Za mene lično, škola pčelarstva je bila veliko iskustvo i predložio bih svim budućim pčelarima, a i onim koji to već jesu da upišu Školu pčelarstva. Vjerujem da će resorno Ministarstvo nastaviti da podržava ovakve i slične projekte i da ćemo, kako vrijeme bude odmicalo, u Crnoj Gori imati sve više školovanih pčelara. Takođe, koristim priliku da se zahvalim donatoru, Turskoj

Ozan: Ovdje je med veoma ukusan i poseban

Ambasadorka Turske, koja je na ovoj funkciji dvije i po godine, istakla je da je u ovom periodu bila svjedok značajnog napredka u ovoj grani privrede.

- Probala sam med sa ovih prostora i veoma je ukusan i poseban. TIKa već duži period valorizuje razne projekte u oblasti obrazovanja, afirmacije državnih institucija i prisutna je u skoro svim crnogorskim sredinama, rekla je Ozan i obećala da će se saradnja i dalje unapređivati na obostrano zadovoljstvo.

agenciji za koordinaciju i razvoj, koja je prepoznala značaj edukacije i obrazovanja i koja će, nama polaznicima Škole, donirati dragocjeno vrijedan poklon. U ime svih polaznika mogu reći da ćemo nastojati da opravdamo očekivanja kao i da ćemo se truditi da učestvujemo u razvoju pčelarstva. Svima hvala još jednom i živjeli, nije štedio komplimente Kotlaja na račun ovog događaja.

Svečanom činu podjele košnica prisustvovala je i savjetnica za pčelarstvo u resornom Ministarstvu Dragana Šutović kao i ugledni članovi organizacije TIKa dok je ulogu domaćina i medijatora obavio sekretar SPOCG Vladimir Radulović.

Za goste koji su obišli pogone za proizvodnju voska i pakovanje meda priređen je prigodan koktel.

B.K.

МИОДРАГ ДАНИЛОВИЋ ИЗ СЕЛА СРЕЋАЊЕ НАДОМАК ПЉЕВАЉА ПРЕТРПИО ОГРОМНУ ШТЕТУ У ПЧЕЛИЊАКУ

Изостала подршка за помор пчела

Миодраг Даниловић из села Срећање, надомак Пљеваља, пчеларством се бави већ 15 година. Посједовао је више од 70 друштава све до великог помора који се десио прошле године у периоду од августа до новембра. Иако је сва друштва редовно третиро против варое користећи мрављу киселину у мају и амитраз у августу 2019. године, није могао спријечити огромну штету у пчелињаку.

-Половину друштава сам третиро мрављом киселином и у мају 2020. Ројеве из те године задимљавао сам у јуну и јулу. Током сезоне 2020. друштва су била у добром стању. Ништа није указивало на присуство неке болести. Приликом третирања против варое, број опадања овог крпеља је био просјечан. Легла у јулу и августу су била правилно попуњена и није било сребрног легла. Карактеристично је истаћи да су прво угинула јача друштва, затим ројеви и на крају пет друштава која су била нешто слабија, почео је причу члан Пчеларског удружења "Матица" из Пљеваља. Он је, затим, помор пчела пријавио Удружењу и општинском пољопривредном Сакретаријату.

-Била су нека обећања да ће ми помоћи Удружење, али ни од кога за сада нијесам ништа добио. Узимајући у обзир неколико лоших пчеларских година у посљедњој деценији и помор пчела који ми се десио као и многим другим колегама, лако је констатовати да је тренутна ситуација врло тешка, рекао је наш саговорник и додао да је ове године купио седам друштава по цијени од 120 еура по једном друштву.

-Услови за пчеларење на овом подручју су изузетно добри. Налазимо се у пограничном појасу између Пљеваља и Фоче. Од Пљеваља смо удаљени 80, а од Фоче 30 километара. Надморска висина је хиљаду метара. У кругу од пет

километара, у којем је економичност рада пчела најпродуктивнија, надморска висина се креће од 600 до 1.300 метара. То практично омогућује пчелама коришћење исте биљне врсте у различитом временском периоду цвјетања. Нема у близини никаквих извора загађености тј. саобраћајница, фабричких погона и других токсичних материја, које би угрозиле здравље пчела. Додао бих још да се поред пчеларства бавим и сточарством, што је, такође, добро за обнављање паше. Међутим, и на том пољу проблеми нијесу изостали, напротив, вукови с времена на вријеме десеткују стада и урушавају симбиозу животиња и пчела. Тако су вуци само у прошлој години заклали у мом обору 15 брава, у претпрошлој 11, а у овој једну овцу.

Поред ових присутан је и проблем прекограничног прелаза. Иако надлежни обећавају да ће се то ријешити, још увијек ништа није предузето, тако да до најближе продавнице умјесто 30 минута морамо да путујемо 80 км, додао је Даниловић и напоменуо да је једном уочи Славе платио саобраћајну казну од 70 еура.

Б.К.

OHRABRUJU PRVA VRCANJA

U klubu nikšičkih pčelara uvijek je prometno i nikad nije dosadno. Domaćica Dušanka Bojanić svakog posjetioca dočekuje sa osmijehom i nastoji da svima izađe u susret. Sada su matice najaktuelnije, ali ima i dosta zahtjeva za nabavku voska, ljekova, raznog pribora i drugih potreština kao i razgledanje i čitanje časopisa. Predsjednici Skupštine i Pčelarske organizacije ne preskoče ni dan da se ne pojave, a tu su, skoro svakodnevno, i članovi Upravnog odbora. Raspoloženje je na nivou što nagovještava uspješnu pčelarsku godinu.

Tako Vojin Đukanović priča da su pčelari od Vračenovića, Petrovića, Nudola, Grahova i skoro čitave teritorije Banjana već obavili prva vrcanja i da je prinos meda bolji, nego u prethodne dvije godine. Svakako da su te lokacije bile manje izložene vjetru, u odnosu na grad i bližu okolinu koji su bili na udaru sjeverca sa Vojnika i Krnova, što je bilo pogubno za rad pčela. Zbog toga je i medobranje kasnilo. Dok smo u Klubu razgovarali o izgledima i predviđanjima o nastavku pčelarske sezone, pojavio se sekretar nikšičke pčelarske organizacije Ratko Aleksić. Poklonio je ram meda Klubu, a vaga je pokazala da je težak tačno 3.180 grama. Aleksić, inače, ima svoj pčelinjak u selu Vidne, u MZ Vračenovići. Njegovu priču prenosim doslovno, a slatki okvir,

ovjekovječen ispred prostorija Kluba, predstavljam čitaocima Pčelarstva:

- Prvo vrcanje sam obavio 12. i 13. juna i sa ukupno 550 kg meda iz prve akcije sam potpuno zadovoljan.

Pola pčelinjaka sam pripremio za seobu u Donju Bukovicu, ostatak ostaje za sada u selu, ali ako bude veća suša i one će biti na drugoj lokaciji. Sve zavisi od vremenskih uslova. Kako se po jutru dan

poznaje, a još je ovo rano, optimista sam oko ukupnog prinosa meda ovog ljeta, rekao je Aleksić.

Samo što je Aleksić prenio svoje utiske, pridružio nam se i Radosav–Bačo Vučić, član UO, vrstan pčelar koji je završio profesionalnu pčelarsku školu, koji u uljaniku ima preko 200 društava. On je više govorio o seobi pčela uz konstataciju da „bez seljenja nema dobrog prinosa meda“. Interesantno je da je on sam konstruisao namjensku prikolicu i sebi mnogo olakšao seobu.

- Prikolica je nešto najbolje što sam u životu napravio. Sad kod seobe ne osjećam nikakav napor. Sa dva momka, ja za petnaest minuta

utovarim 42 košnice, zakačim za terensko vozilo (džip landrover-na slici) i pravac nova lokacija. Već sam sa Slapa prebacio oko stotinu društava u Bajov Do-Rudine, u podnožje Pustog Lisca. Poslije livada i zanovijeti na novoj lokaciji počinje lipa, kasnije vrijesak i mora biti najkvalitetnijeg meda, kazao nam je Bačo Vučić.

On je dalje saopštio da mu je oko 50 društava još na Slapu, a oko 50, uglavnom mlađih, kod kuće u nikšićkom naselju Kočani. Kao iskusan pčelar se potrudio da u lošim vremenskim uslovima, (kako sam reče od dvadeset junskih dana, dvanest je bilo sa sjevercem, a tada nema paše), obezbijedi dovoljno

hrane, kako bi pčele u maksimalnoj kondiciji dočekale lijepe dane i uradile ono što se od njih očekuje.

- Nijesam još vrcao, ali je oko 60 društava solidno popunilo nastavke. Čekam samo da zatvore saće, da med zrene, pa za desetak dana biće prvo vrcanje. Računam da će i nastavak godine biti dobar, a to znači da očekujem solidan prinos. Možda ova godina po količini meda bude za pamćenje, nije Bačo krio optimizam.

Pa neka bude kako oni kažu i po onoj narodnoj “Iz njihovih usta u Božije uši” da im poslije život bude slađi.

B. Đ.

DEZINFEKCIJA U STOČARSTVU (3)

Prof. dr Mirjana Bojanić Rašović
Univerzitet Crne Gore, Biotehnički fakultet
e- mail: bojanic.m@t-com.me

Kao što je bilo riječi u prošlom broju, dezinfekcija predstavlja važnu mjeru u sprečavanju zaraznih bolesti životinja i ljudi. Ovim postupkom se ubijaju nepoželjni mikroorganizmi, pri čemu se njihov broj smanjuje do broja koji neće moći da dovede do oboljenja ili kvarenja hrane. Metode dezinfekcije koje se koriste u stočarstvu, mogu da se primijene i u pčelarstvu. To mogu biti fizičke, hemijske i biološke metode. Pri tome treba najčešće koristiti fizičke i biološke metode dezinfekcije, jer ne izazivaju štetne posljedice po životnu okolinu. Hemijske metode su štetne, jer se baziraju na primjeni hemijskih supstanci koje su često toksične i za ljude i životinje, mogu biti kancerogene itd. Veliki broj tih supstanci se sporo razlaže u prirodi, pa mogu ostati aktivne i decenijama. Treba imati u vidu da kod svih ovih postupaka, poljoprivredni proizvođači treba da posjeduju odgovarajuće znanje i iskustvo, kako ne bi ugrozili svoje zdravlje, zdravlje svojih bližnjih, zdravlje životinja, pčela i uopšte sav živi svijet. Međutim, bez obzira na svakodnevno korišćenje i primjenu, dezinfekcija se najčešće sprovodi sa nedovoljno znanja. Poljoprivredni proizvođači treba da poznaju principe dejstva pojedinih dezinficijenasa i metoda dezinfekcije, kako bi dezinfekcija bila uspješna i bezbjedna. Sva dezinfekciona sredstva su manje ili više otrovna za ljude i životinje. Tako na primjer, inhalacija para kisjelina izaziva kašalj, gušenje, glavobolju, vrtoglavicu i slabost, plućni edem sa stezanjem u grudima, pojavom pjenušavog ispljuvka i cijanozu. Opekotine izazvane kisjelinama ostavljaju teške ožiljke, a oštećenje rožnjače dovodi do sljepila. Hlorni preparati jako draže respiratorne puteve, oči i kožu. Stoga prilikom rukovanja dezinfekcionim sredstvima treba biti veoma oprezan i primjenjivati zaštitne mjere. Prostorija za skladištenje dezinfekcionih sredstava mora da bude hladna i suva, sa temperaturom vazduha iznad 0°C - da ne mrzne i mora se držati zaključana. Dezinfekciona sredstva ne smiju se držati u prostorijama u kojima se priprema ili čuva hrana. Sudovi sa sredstvima za čišćenje i dezinfekciju moraju biti obilježeni. Sredstva za čišćenje i dezinfekciju ne smiju se stavlјati u sudove koji su predviđeni za držanje hrane. Pod u prostoriji za skladištenje dezinficijenasa mora biti

otporan na dejstvo hemijskih materija i treba da se lako čisti i pere. Uzimanje kisjelina i baza iz sudova mora se sprovoditi vrlo oprezno, kako bi se spriječilo raspršivanje i prosipanje. Zatvarači treba da su sigurni i da onemogućе isticanje tečnosti. Radnu odjeću i naočare treba nositi za vrijeme uzimanja dezinfekcionih sredstava, posebno onih sa korozivnim dejstvom. Pri radu sa koncentrovanim rastvorima kisjelina i alkalija moraju se nositi naočare sa okvirima koji čvrsto prijanjaju uz kožu, gumene kecelje i gumene rukavice. Takođe treba koristiti odgovarajuće gas maske. U objektu treba da postoji tekuća voda sa tušem, najdalje 10 m od mjesta rada sa dezinficijensima. Pod u prostoriji za skladištenje mora biti otporan na dejstvo hemijskih materija i da se lako čisti i pere.

Pitanje upotrebe dezinficijenasa je regulisano i zakonskim propisima, kao što su Zakon o biocidnim proizvodima (Sl.list CG br. 54/2016), Pravilnik o vrstama biocidnih proizvoda (Sl. CG br. 066/2016 i 052/19), Pravilnik o listama aktivnih supstanci koje su dozvoljene za upotrebu u biocidnim proizvodima i biocidnim proizvodima manjeg rizika (Sl.list CG br. 016/2019) i dr. Kako definiše Zakon o biocidnim proizvodima, **biocid** je supstanca ili smješa koja sadrži jednu ili više aktivnih supstanci, pripremljena u obliku u kojem se snabdijevaju korisnici, a čija je namjena da uništi, spriječi djelovanje, učini bezopasnim ili kontroliše nepoželjne organizme na bilo koji način, osim fizičkim ili mehaničkim djelovanjem. Biocid se može stavlјati u promet i upotrebu ako je klasifikovan, pakovan i označen u skladu sa zakonom i koji ima dozvolu Agencije za zaštitu životne sredine. Za svaki biocid moraju se poznavati određene tehničke karakteristike (tehnički dosije): Tehnički dosije treba da sadrži podatke o: biološkim, fizičkim, hemijskim i tehničkim svojstvima biocida i aktivnim supstancama u biocidu; fizičkim opasnostima i pripadajućim svojstvima; toksikološkim i ekotoksikološkim svojstvima biocida; metodama određivanja i identifikacije biocida; efikasnosti biocida na ciljane organizme; namjeravanoj upotrebi i izloženosti; toksikološkim profilima za ljude i životinje; ekotoksikološkim studijama; klasifikaciji, označavanju i pakovanju biocida; mjerama za zaštitu zdravlja ljudi, životinja i životne sredine i dr. Pravilnikom o listama aktivnih supstanci koje su dozvoljene za upotrebu u biocidnim proizvodima i biocidnim proizvodima manjeg rizika propisana je lista aktivnih supstanci koje su dozvoljene za upotrebu u biocidnim proizvodima. Ovom

listom su definisani specifični uslovi za stavljanje odobrenih biocida u promet i upotrebu. Iz ovoga se može zaključiti da uvijek treba primjenjivati dozvoljena i registrovana biocidna sredstva. Prema Pravilniku o vrstama biocidnih proizvoda, biocidi se razvrstavaju u sljedeće grupe:

- 1) dezinfekciona sredstva;
- 2) sredstva za zaštitu (konzervansi);
- 3) biocidi za suzbijanje štetočina; i
- 4) drugi biocidi.

Može se uočiti da su biocidi klasifikovani u pomenute grupe prema načinu upotrebe, organizmima na koje djeluju, objektima u kojima se koriste, predmetima i površini koja se tretira. Prema navedenom Pravilniku u dezinfekciona sredstva spadaju: **biocidi za ličnu higijenu ljudi** koji se upotrebljavaju nanošenjem na kožu ili kožu glave, radi dezinfekcije; **dezinfekciona sredstva i algicidi koji se upotrebljavaju u domaćinstvu i u objektima javnog zdravlja** za dezinfekciju površina, materijala, pribora i namještaja koji nijesu u direktnom kontaktu sa hranom ili hranom za životinje, kao i za dezinfekciju bazena, akvarijuma, vode za kupanje, klima uređaja, zidova i podova u zdravstvenim, privatnim, javnim i industrijskim prostorijama, kao i u prostorijama u kojima se obavljaju profesionalne aktivnosti, hemijskih toaleta, otpadnih voda, bolnički otpad, zemljište ili druge podloge (na igralištima) i druge svrhe, kao i za dezinfekciju koja se koristi za ugradnju tekstila, higijenskog papira, maske, boje i drugih artikala ili materijale; **biocidi za higijenu koji se upotrebljavaju u veterini** su dezinfekciona sredstva i sapuni, proizvodi za oralnu higijenu ili higijenu tijela ili proizvodi sa antimikrobiološkim učinkom, uključujući proizvode koji se upotrebljavaju u prostorijama u kojima se životinje drže, čuvaju ili transportuju; **dezinfekciona sredstva koja se upotrebljavaju za površine koje dolaze u kontakt sa hranom za ljude i životinje**, a koriste se za dezinfekciju opreme, ambalaže, pribora za jelo, površina ili cjevovoda koji dolaze u kontakt sa hranom ili pićem (uključujući vodu za piće) u toku proizvodnje, transporta, skladištenja ili potrošnje, uključujući i proizvode koji se upotrebljavaju za impregniranje materijala koji bi mogli doći u kontakt sa hranom; **dezinfekciona sredstva za vodu za piće**, osim sredstva za čišćenje koja nijesu proizvedena sa namjerom izazivanja biocidnog dejstva, uključujući tečnosti za pranje (deterdžente), prašak i slične proizvode. Dezinfekciona sredstva se označavaju oznakom proizvodne vrste i odgovarajućim brojem.

Dezinfekcija sredstava za prevoz životinja

Prema Pravilniku o načinu dezinfekcije prevoznih sredstava kojima se prevoze pošiljke životinja, proizvoda, sirovina i otpadaka životinjskog porijekla (Sl.list SFRJ br. 22/89), željeznička prevozna sredstva moraju se dezinfikovati najkasnije u roku od 96 časova od časa istovara, a ostala prevozna sredstva – po istovaru pošiljaka. Prije dezinfekcije se vrši čišćenje željezničkih i drumskih prevoznih sredstava da bi se iz njih odstranile organske i druge nečistoće. Čišćenje se vrši na sljedeći način: površine

prevoznih sredstava i ambalaža poliju se hladnom vodom, a pri pojačanoj dezinfekciji protiv virusa i nesporogenih uzročnika natapaju se vrućim 2%-tnim rastvorom kaustične sode (žive sode, NaOH), odnosno protiv sporogenih uzročnika zaraznih bolesti – rastvorom hlornog kreča ili drugog odgovarajućeg hlornog preparata koji sadrži 5% aktivnog hlora u rastvoru ili 5%-tnim rastvorom formaldehida i tako ostaju 15 minuta. Poslije toga se iz prevoznih sredstava izbacuju đubre, dlake, perje i drugi otpaci koji ostanu poslije istovara pošiljke; sa tavanice, zidova, pribora za hranjenje, napajanje i vezivanje i druge opreme i ambalaže sastruže se sva nečistoća tako da ne ostanu tragovi đubreta ili druge nečistoće; sve površine prevoznih sredstava dobro se isperu vrućom vodom (temperature od 50 do 60 °C) pod pritiskom, odgovarajućom prskalicom, uz istovremeno ribanje tih površina, s tim da se najprije pere unutrašnja strana vozila, a ako je vozilo zagađeno spolja – i sa spoljašne strane. Đubre sakupljeno i dezinfikovano može se koristiti po isteku tri mjeseca od dana kad je izvršena dezinfekcija. Dezinfekcija željezničkih i drumskih prevoznih sredstava može biti obična i pojačana. Dezinfekcija se vrši po završenom čišćenju prevoznih sredstava i kad se prevozna sredstva osuše. Pri običnoj dezinfekciji prevoznih sredstava, za pranje se može upotrijebiti hladna voda, ali samo sa prskalicom i pod pritiskom od najmanje dvije atmosfere. Đubre, nečistoća i otpaci iz željezničkih i drumskih prevoznih sredstava sakupljaju se u objektima za čišćenje i dezinfekciju prevoznih sredstava i slažu u betonske bazene ili kontejnere. Ako se posumnja na zaraznu bolest, đubre se prije odlaganja nakvasi rastvorom hlornog kreča sa najmanje 5% aktivnog hlora ili kaporitom (preparat koji sadrži 70% aktivnog hlora). Tako obrađeno đubre može se koristiti najranije po isteku tri mjeseca od dana kad je izvršena dezinfekcija. Đubre, nečistoća i otpaci na mjestima utovara i istovara moraju se sakupljati u betonske bazene ili kontejnere. Ako se zbog sumnje na zarazu vrši pojačana dezinfekcija prevoznih sredstava, a nema peći za spaljivanje, prikupljeno đubre, nečistoća i otpaci moraju se na betonskoj, asfaltnoj ili kamenj podlozi dobro nakvasiti rastvorom hlornog kreča u kome ima najmanje 5% rastvora aktivnog hlora ili kaporita, pa se više puta promiješaju i dobro sabiju u betonske jame ili pažljivo zakopaju. Obična dezinfekcija prevoznih sredstava vrši se tako što se sve površine željezničkih ili drumskih prevoznih sredstava natapaju vrućim rastvorom dezinficijensa, temperature 50 do 60°C, tako da se na svaki kvadratni metar površine utroši najmanje jedan litar rastvora. Rastvor dezinficijensa može se upotrijebiti kao 2%-tni rastvor kaustične sode, 2%-tni rastvor formaldehida, rastvor hlornog preparata sa najmanje 3% aktivnog hlora, a može se upotrijebiti i rastvor nekog komercijalnog preparata za dezinfekciju, s tim da se preparat upotrebljava na način naznačen u uputstvu proizvođača i da se vrsta preparata mijenja jednom mjesečno. Pola časa poslije završene obične dezinfekcije, prevozna sredstva se operu vodom i osuše. Pojačana dezinfekcija vrši se ako pošiljka potiče iz zaraženog područja ili ako se pri istovaru pošiljke utvrdi da je pošiljka

zaražena ili ako postoji sumnja da je zaražena nekom od zaraznih bolesti životinja. Pojačana dezinfekcija željezničkih i drumskih prevoznih sredstava vrši se ako je pošiljka zaražena ili sumnjiva na zarazu, zavisno od vrste i otpornosti uzročnika zarazne bolesti. Ako se pojačana dezinfekcija prevoznih sredstava vrši zbog nesporogenog uzročnika zaraznih bolesti, sve unutrašnje i spoljne površine prevoznih sredstava, poslije pranja i sušenja, natapaju se rastvorom hlornog kreča koji sadrži 3% aktivnog hlora u rastvoru (ili odgovarajućim hlornim preparatom) ili 3%-tnim rastvorom formaldehida. Ako se pojačana dezinfekcija vrši zbog virusnih uzročnika, prevozna sredstva se, poslije pranja i sušenja, polivaju vrućim 2%-tnim rastvorom kaustične sode. Jedan čas poslije završene pojačane dezinfekcije, prevozna sredstva moraju se oprati vrućom vodom i osušiti. Pojačana dezinfekcija koja se vrši zbog sporogenih uzročnika zaraznih bolesti obavlja se tako što se površine prevoznih sredstava poslije pranja dezinfikuju rastvorom hlornog kreča ili drugim odgovarajućim hlornim preparatom koji sadrži 5% aktivnog hlora u rastvoru ili 5%-tnim rastvorom formaldehida. Petnaest minuta poslije kvašenja, prevozna sredstva se mehanički očiste i ponovo se sve površine nakvase istom količinom i istim dezinficijensom. Jedan čas poslije završene dezinfekcije, prevozna sredstva se moraju oprati vrućom vodom i osušiti. Hlorni preparati, posebno hlorni kreč, moraju se čuvati na tamnom mjestu, u dobro zatvorenim sudovima, a neposredno prije pravljenja rastvora moraju se ispitati na procenat aktivnog hlora da bi se mogla napraviti propisana koncentracija rastvora.

Priprema rastvora hlornih preparata mora se vršiti neposredno prije izvođenja dezinfekcije. Hlorni preparati sa manje od 15% aktivnog hlora ne mogu se upotrebljavati za pravljenje dezinfekcionih rastvora.

Dezinfekcija pribora za vezivanje, čišćenje, hranjenje i napajanje životinja, pribora za čišćenje prevoznih sredstava, obora, rampi i drugih predmeta u željezničkim ili drumskim prevoznim sredstvima koji su bili u

neposrednom dodiru s pošiljkom, vrši se, zavisno od vrste materijala, opaljivanjem na plamenu, kuvanjem u vodi, vodenoj pari ili pranjem u dezinfekcionom sredstvu – rastvoru (nastavak u sljedećem broju).

Slika 1. Kontejner za prevoz pčela (<http://metalmex.rs/>)

Slika 2. Prevoz pčela

http://pcela.bysalopek.com/wp-content/uploads/2011/12/za-ispravak_1-e1328280930242.jpg

Slika 3. Dezinfekcija prevoznih sredstava

www.skinfoodrussia.ru/bs/raschety/ruchnoe-transportnoe-sredstvo-dlya-transportirovki-produktov-pitaniya.html

**POZNATE LIČNOSTI IZ SVIJETA ŠOU BIZNIŠA
AKTIVNO SE UKLJUČUJU U BORBU ZA ZAŠTITU PČELA**

Andelina Džoli „kuma“ projekta „žene za pčele“

Ove godine Svjetski dan pčela 20. maj obilježen je se sa ciljem da se skrene pažnja javnosti na njihov značaj za naš opstanak na Planeti, ali i na potrebu da ih trebamo adekvatno zaštititi. Tako je jedna od najpoznatijih svjetskih glumica Andelina Džoli za časopis National Geographic napravila upečatljive portrete kako bi na pomenuti datum skrenula pažnju na hitnu potrebu da se pčele zaštite, kao i na UNESCO-Guerlain program, koji žene obučava za posao pčelarki i zaštitnica staništa pčela širom svijeta. Fotografista Dena Vintersa, pčelara amatera, inspirisao je poznati portret Ričarda Avedona iz 1981. godine, kalifornijskog pčelara, čiji je goli torzo bio pokriven pčelama, piše časopis National Geographic. Džoli je motivisalo više stvari, a prije svega pčele kao nezamjenljivi stub našeg snabdjevanja hranom, a koje su ugrožene parazitima, pesticidima, gubitkom staništa i klimatskim promjenama kao i globalna mreža žena, koje će biti obučene da štite ove ključne oprašivače.

„Širom svijeta se dešava toliko toga zbog čega smo zabrinuti, preplavljeni smo lošim vijestima“, rekla je Džoli, „ali ovo je jedan od problema koji možemo da riješimo.“ Prema Organizaciji za hranu i poljoprivredu (UN) tri od četiri vodeće kulture koje se koriste za ljudsku ishranu i više od trećine poljoprivrednog zemljišta širom planete, dijelom zavise od oprašivača.

Nijesu to samo voće, orašasti plodovi i povrće. Pčele, takođe, oprašuju npr. lucerku koju konzumiraju krave, kao i druge krmne biljke. Prema podacima Američke pčelarske federacije, medonosne pčele omogućavaju oko 20 milijardi američkih kultura. Oprašivači podržavaju proizvodnju hrane širom svijeta, a okvirna

vrijednost te proizvodnje je preko 200 milijardi dolara.

Ipak, populacija pčela u nekoliko zemalja ozbiljno je opala u prethodnoj deceniji, nakon što je 2006. godine utvrđen problem sa brojnim kolonijama. Ta masovna umiranja pčela povezana su sa pesticidima (posebno grupa hemikalije koje se nazivaju neonikotinoidi), parazitske

grinje varoe i smanjenje površine prirodnog staništa. Klimatske promjene, takođe, su poremetile autohtone vrste na skoro svim meridijanima.

Džoli je nedavno imenovana „kumom“ projekta „Žene za pčele“. U pitanju je petogodišnji program koji su pokrenuli UNESCO, UN i Guerlain-

francuska kozmetička kuća. Prema istraživanjima Guerlain-a, koji je u ovaj projekat uložio dva miliona dolara, očekuje se da će žene izgraditi 2.500 košnica do 2025. godine, štiteći tako 125 miliona pčela. Žene iz Bugarske, Kambodže, Kine, Etiopije, Francuske, Rusije, Ruande i Slovenije biće obučene ove, a ostale, iz Perua, Indonezije i drugih zemalja, će se pridružiti naredne godine.

Ključni cilj Programa je da istakne raznolikost lokalnih pčelarskih praksi, dijeleći znanje različitih kultura. Na primjer, u rezervatu biosfere Kišuangbana u Kini, lokalno stanovništvo kao košnice koristi brvnare od srušenih stabala zapečaćenih kravljim izmetom kako bi zaštitili pčele tokom zimskog perioda. U biosferskom rezervatu Tonle Sap u Kambodži pčelari podižu kolonije na kosim granama koje olakšavaju sakupljanje meda bez uništavanja kolonije. Zvaničnici UNESCO-a rekli su da u okviru programa „Žene za pčele“ neće se uvoziti ni kolonije ni matice, kako bi se izbjeglo protjerivanje domaćih pčela ili širenje bolesti.

B.V.

Spriječiti prodaju falsifikovanog meda

Porodica Šišević doselila se iz Crmnice u Zetu i od tada počinje njihovo interesovanje za pčelarstvo, kazao je za emisiju Agrosaznanje Božidar Šišević, dodajući da je pčelarenje tradicija njegove familije.

Prema njegovim riječima i višedecenijskom iskustvu, osim klimatskih promjena na pčelarenje u ovom kraju utiče i smanjene stočnog fonda, stoga je on počeo da sadi pojedine biljne vrste koje su veoma medonosne, između ostalih draču i mađarski bagrem.

-U našoj porodici tri su generacije pčelara, moj otac, sin i ja. Otac je umro pije deset godina, ali je u 95-oj godini bio aktivni pčelar. On je u Zeti, među rijetkima, imao takozvana vještačka društva. Ja sam dugo odsustvovao iz ovog posla, ali u posljednjih deset, dvanaest godina, od kada sam u mirovini, aktivnije se bavim pčelarstvom. Mnogo aktivniji od mene je moj sin koji je bolji pčelar. Mi jesmo otac i sin, ali smo i dva pčelara. Ovdje su moje i mali dio njegovih pčela, a na drugoj lokaciji su njegove LR košnice. U pčelarstvu brojno stanje se stalno mijenja. Mi pčelari uglavnom baratamo sa oko 120 društava, počeo je priču Šišević, uz napomenu da su pčelarstvo i stočarstvo dvije usko povezane grane poljoprivrede. Ranije, kaže naš sagovornik, bilo je mnogo više farmi sitnih i krupnih grla, što je pozitivno uticalo na prinos.

-Znam kada je moj otac

pčelario 50-tih, 60 -tih godina bilo je tri vrcanja godišnje, bez ikakve upotrebe stimulansa, šećera i ostalog. Nažalost, posljednjih pet godina uslovi su se generalno drastično promijenili, a posebno u Zeti. U Zeti hranu za rani razvoj pčela obezbjeđuje vrba. To je drvo izuzetno korisno za pčele, kako po pitanju polena tako i po pitanju prinosa. Ovdje je, u vrijeme kada sam bio mlad, na hiljade ovaca paslo od Vranjine do Plavnice. Sada nema nijednog grla stoke. Na livadama nema medonosnog bilja tako da su prinosi skoro minimalni. Druga stvar odnosi se na klimatske promjene koje su došle i koje su izuzetno negativno uticale na razvoj pčelarstva. Prije nedjelju dana počela je bagremova paša, međutim, pčele su radile samo

jedan dan, dunuo je sjever i paša je prestala. Sada, kada bi trebalo da pčelinjak bruji od rada, ovdje vlada mir. One miruju, što znači da nema paše. Klimatske promjene utiču na pčelarenje, a u Zeti dodatan problem prave i poplave.

STARE KOŠNICE

-Nijesam htio da bacim opremu moga oca, tako da imam košnice stare skoro stotinu godina. Posljednjih pet godina imamo izuzetne oscilacije u klimatskim prilikama, velike kiše, pa sušne periode. Ove godine ovdje je bilo metar vode, te je sin čamcem selio njegove pčele. To je bio dodatni problem. Da bi povećao prinose, morao je da sadi različite medonosne biljke. Kao predsjednik Udruženja pčelara

Donje Zete mogu da kažem da smo prilično dobro organizovani, usaglašeni i jedinstveni. Posljednje tri godine smo pokušali, pošto smo moj sin i ja veoma informisani iz te oblasti, da nadomjestimo hranu za pčele. Ovdje je najkritičnije polovinom jula i avgusta. Prošle godine od 20. jula do kraja avgusta nije bilo cvijeta, što je prosto nazamislivo. Onda smo tražili koje je to medonosno drveće koje može najbolje da supstituiše, premosti te probleme. Dobili smo, kao nevladina organizacija, određenu pomoć od Opštine i posadili ove godine mađarski bagrem. Jedne godine smo sadili evodiju, sijali smo paceliju koja zahtijeva dobru obradu, ali i velika su ulaganja što se baš ne isplati.

Drača je veoma korisna za pčelarenje, medonosna je, ali i osjetljiva. Njena prednost je što dođe kasnije i ona služi za premoščavanje. Posadili smo i 200 struka drače. Supruga je znala da se našali komentarem da cijeli svijet pokušava da se oslobodi od drače, a ja je sadim. Drača je lijepa i služila je nekad kao materijal za ograde. Moj otac je sadio draču i sjekao svake treće godine.

PRINOSI

-Prosječan prinos je vrlo slab, imamo meda samo za prijatelje, a od toga što prodamo, ne možemo troškove da potkrpimo. Potrošili smo, minimum, 1000 kg šećera da pčele održimo u životu, prehranjivali smo ih deset puta. Sin, zbog velike ljubavi prema pčelama, ulaže veliki trud, ali pčelarenje je na granici isplativosti.

Kada je tržište u pitanju, Crna Gora se suočava sa falsifikovanim medom. Stručnjaci kažu da je med lako falsifikovati, ali da je takav med veoma teško otkriti. Prema nekim podacima oko 80% medova je falsifikovano. Crna Gora se

susrijeće sa dva problema kada je u pitanju domaće tržište. Jedan je već naveden, a to je falsifikovani med. Mi nemamo laboratoriju, nemamo uvid koliko je falsifikovanog meda. Drugi problem je nelegalni uvoz meda iz Srbije, koji se prodaje pod firmom crnogorskog meda. Tu su uključeni ljudi koji su bliski udruženju pčelara. Kod njih uvijek možete naći med. Poznato je da je med jedini proizvod koji, ukoliko je čist, ne može da se pokvari. U Keopsovoj piramidi su pronađene kocke meda, koje kada su se otvorile, bile su zdrave. Crna Gora je malo tržište potrošnje meda. U prosjeku 0,5 kg, a to je pojedinačno najzdraviji proizvod koji može da zadovolji sve čovjekove potrebe.

Nažalost, naše domaće i

naše stanovništvo nije dovoljno edukovano o tome. Nadam se da će ovakve i slične emisije pomoći da se informišu ljudi. Korona kriza nas je opomenula da više koristimo pčelinje proizvode i da se primijetiti koliko je interesovanje potrošača u vrijeme pandemije poraslo.

Imam saznanja da su neki ljudi išli kod pčelara i to većih proizvođača koji nijesu imali meda. Naša familija uvijek u zalog drži deset tegli meda, ako nekom zatreba i ne prodaju se. Moj otac je bio poznat po tome da je u 95-oj godini vozio biciklo. Bio je protivnik pušenja, alkohola i vodio je računa o zdravoj ishrani. Kad je išao kod prijatelja, nosio je teglu u džepu od sakoa, u slučaju da nekome zatreba, dodao je Šišević.

B.V.

SA OBALE ZETE U PČELINJAK

U izvanrednom prirodnom ambijentu na desnoj obali Zete u mjestu Tunjevo kod Danilovgrada, nagrađeni polaznici prve generacije škole pčelarstva organizovali su lijepo druženje koje će svima ostati u najdražim uspomjenama. Za sjajnu atmosferu i vrhunske domaće specijalitete u renomiranom ugostiteljskom objektu „Svera“ postarao se ugledni domaćin i vlasnik lokala Boško Radulović sa veoma uljudnim personalom dok je za štimung bio zadužen poznati vokalni solista Bajo Jovanović.

Gordana Mičić, braća Nevzit-Eko i Nedžad Mušović, Olivera Krivokapić, Boris Barović, Vlado Kovačević, Đorđe Kotlaja, Igor Vujošević, Slavko Popović, Sanida Šabotić, Nikola Kovačević i Salem Adžović evocirali su uspomene sa nastave i praktičnih radnji kao i sa polaganja glavnog ispita kada su zavrjedili diplome zahvaljujući odličnom znanju na teoretskim i praktičnim testovima. Njihove priče i anegdote zabilježila je i reporterka emisije „Agrosaznanje“, Milica Stijepović. Jednom riječju oni su još jednom na najbolji način obnovili poznanstva i potvrdili stečena prijateljstva ističući u prvi plan odlične međuljudske odnose, smisao za šalu i humor i naravno posvećenost poslu kojim se bave.

TEORIJA I PRAKSA

Slavko Popović iz Danilovgrada počeo je da se bavi pčelarstvom prije par godina zahvaljujući kumu i komšiji,iskusnom pčelaru Vesku Krcunoviću koji ga je uveo u svijet najdivnijih stvorenja na planeti. -Nadogradio sam stečena znanja školovanjem u kući meda, koje se u praksi pokazalo veoma korisnim. Medjutim ometale su me i poteškoće sa virusnom pandemijom ali sam ipak uspio

da prisustvujem svim predavanjima i konačno dobijem pozitivnu ocjenu na ispitu. Edukacija je bila odlično zamišljena i realizovana od prvog do poslednjeg časa. Ovom prilikom bih se zahvalio profesorima, predavačima Dejanu Milunoviću, Jeleni Djikanović i Biljani Blečić kao i sekretaru SPOCG Vladimiru Raduloviću koji nije štedio truda i vremena da svoje bogato iskustvo prenese mladjim kolegama. Želim svim pčelarima uspješnu i mednu godinu i puno sreće u daljem radu, rekao je Popović

DIPLOMA MOTIVIŠE

Olivera Krivokapić iz Nikšića je za Agrosaznanje izjavila da joj diploma o završenoj školi pčelarstva mnogo znači. –Nastavu sam pohađala tokom 2019. i ona se znatno odužila zbog virusne pandemije.

Edukacija se privela kraju zaključno sa praktičnim radnjama na pčelinjaku i pismenim ispitom, koji je bio organizovan preko ispitnog centra. Skolu su upisala 32 polaznika od kojih je uspješno završilo nas 28. Kao nagradu prvim uspješnim polaznicima Turska TIKA je poklonila po tri roja sa pratećom opremom i osnovnim priborom, rekla je Olja i naglasila da se uspješno bavi pčelarstvom već četiri godine te da joj otac povremeno pomaže oko selidbe.

-To je hobi bio u početku, koji kasnije postepeno prerasta u ozbiljan biznis. Ovo je zaista predivan poziv, ali sa druge strane i zaista odgovoran. Pčele zahtijevaju odgovornost i neizmjernu pažnju jer se kalendarski tačno zna šta, kad i kako treba raditi u pčelinjaku. One ne trpe neodgovornost.

Jednostavno, koliko im posvetiš paznje, truda i rada, tako će ti i vratiti. Kada je u pitanju ova godina, moram reći bilo je na početku veoma loše. Niske temperature, hladnoća i konstantne vremenske oscilacije umnogome su uticale na prinose.

Ipak, temperature su se konačno stabilizovale, pa smo do sad završiti i prvo vrcanje, drugo se očekuje do kraja ovog mjeseca dodala je Olja.

DRAGOCJENO ISKUSTVO

Za Nikolu Kovačevića, škola pčelarstva bila je jedno lijepo iskustvo i to ne samo za početnike nego i za njega i ostale kolege koji već odavno pčelare. -Druženje je bilo na zavidnom nivou. Mi smo se vratili u klupe a "strogi" profesori su se baš trudili da nas nauče. Sad mi je žao što nijesam ponavljao da opet budem ispred katedre, sa osmijehom je rekao Nikola. - Veliku zahvalnost dugujemo SPOCG i ministarstvu poljoprivrede koji su posvetili nama pažnju i uložili veliki trud za obrazovanje mladih pčelarki i pčelara. Hvala na poklonu, što smo dobili po tri košnice, pčele i opremu za pčelarstvo od sponzora TIKA. Kao mlad pčelar ali i uzgajivač selekcionisanih matica već 16 godina sa ocem Brankom nastojim da usavršim ovu veoma zahtjevnu oblast koja iziskuje mnoga odricanja. Za mene je ovo bilo jedno dragocjeno iskustvo, pojasnio je vrijedni domaćin čije gazdinstvo posjeduje 200DB /LR košnica kao i 600 oplodnjaka za uzgoj matica. Pčelarstvo je u njegovoj porodici tradicija koja ide sa koljena na koljeno već 150 godina i uprkos svim problemima u pčelarstvu ova ugledna familija

nikad nije bila bez pčelinjih društava što je za ponos i sadašnjih i generacija koje dolaze.

LJUBAV PREMA PRIRODI

Gordana Mičić je putovanje u svijet pčelarstva započela sasvim neočekivano, ali nekako istovremeno se sve to uklopilo u njenu veliku želju da se bavi djelatnošću koja kao ističe spaja ljubav prema prirodi, zdravoj hrani i teži životu u skladu sa prirodom i njenim zakonima. -Amaterski sam planinar i uživam u svemu što je vezano za boravak u prirodi i njenom očuvanju. Prijavila sam se za prvu školu pčelarstva i redovno pohađala sva predavanja, učeći od veoma dobrih predavača, prihvatajući iskustva starijih pčelara, čitajući literaturu koja mi je preporučena. Usljed nemogućnosti stalnog zaposlenja u prosvjeti, iskoristila sam priliku da preko zavoda za zapošljavanje apliciram za Grant kredit sa biznis planom „ Proizvodnja meda i pčelinjih proizvoda“ gdje su mi odobrena sredstva pomogla da nabavim svu opremu, košnice i apitehniku neophodnu za početak rada. Uložila sam sopstvena sredstva u adaptaciju prostora gdje će se oprema smjestiti i gde će se uz sve neophodne higijenske uslove vršiti vrcanje i pakovanje meda kao i proizvodnja kozmetičkih preparata na bazi meda i ostalih pčelinjih proizvoda.

Prvu košnicu sam dobila od Vladimira Radulovića, sekretara udruženja i predavača u školi pčelarstva i tada nijesam mogla ni sanjati da će veoma brzo sve prerasti u veliku ljubav prema najvrednijim bićima na planeti i da svaki slobodan minut koristim da učim i pogledam videa vezana za pčele i tehniku pčelarenja.

Poslije dugo godina u kojima su generacije moje porodice u potrazi sa savremenim životom napustile Stubički kraj u Nikšćkoj opštini i bavljene pčelarstvom, povratak na selo je za mene značio povratak korijenima. Svakodnevno sam na mom mini pčelinjaku koji je sada proširen i donacijom Turske agencije Tika sa nove tri košnice. Učim svakim danom nešto novo, razmjenjujem mišljenja sa svojim kolegama iz škole pčelarstva sa kojima sam u stalnom kontaktu i veoma sam im zahvalna na nesebičnom dijeljenju iskustava i savjeta jer mi početnici znamo da budemo radoznali i ponekad možda zahtjevni sa stalnim pitanjima, kazala je Gordana i naglasila da joj je vema drago što se sve veći broj mladih žena uključuje u ovaj predivan posao i da to rade sa puno ljubavi i predanosti.

B.K.

MANIFESTACIJA „MIRIS LIPA I MEDA“

Obavještavamo pčelarsku javnost da će Pčelarsko društvo „Cetinje“ održati tradicionalnu, 24. po redu, manifestaciju „Miris lipa i meda“ kao i svake prethodne, na Petrovdan 12. jula ove godine, na Trgu Balšića pazar, sa početkom u 10 časova.

Program manifestacije se sastoji od zvaničnog otvaranja sa pozdravnim govorima, zatim kulturno-umjetničkog i zabavnog programa, te obilaska štandova sve do 14 časova nakon čega će biti upriličeno druženje i ručak za izlagače i pozvane goste u restoranu „Monte Rosa“ na Ivanovim Koritima podno Lovćena.

Na našu smotru pčelarskih proizvoda i pčelarske opreme pozivamo zainteresovane izlagače iz zemlje i okruženja da na njoj izlože svoje proizvode. Takođe, pozivamo predstavnike pčelarskih organizacija Crne Gore da posjete našu smotru pčelarstva nakon pauze koja je bila iznuđena virusnom pandemijom. Obavještavamo cijenjene izlagače da su štandovi za izlaganje besplatni i imaju jednolične stolnjake. Štandovi će biti postavljeni u 7 časova pomenutog dana kada se mogu i aranzirati.

Za sva ostala pojašnjenja možete se obratiti predsjedniku Udruženja, Mitru Lagatoru na br. tel. 067 610 689
Dobro došli!!

PČELARSKO DRUŠTVO CETINJE

UPUTSTVO ZA KORIŠĆENJE FURMITOMA

SASTAV: 1 ploča sadrži: mravlja kiselina 60% 25 ml

DEJSTVO: Mravlja kiselina efikasno djeluje na ektoparazite pčela.

INDIKACIJE: Uništava varoe (u zatvorenom leglu), pčelinje vaši, voštanog moljca. Akarozna.

APLIKACIJE I DOZE: Ploča natopljena mravljom kiselinom stavlja se iznad plodišta poprijeko preko ramova što dalje od leta i tu se ostavlja 48 časova. Po stavljanju ploče leta moraju biti širom otvorena. Ako je u košnici više od 22 rama, stavljaju se 2 ploče (osnova LR košnica). Utvrđivanje uništavanja vršimo pomoću kontrolnog papira, koji se nalazi na dnu podnjače. Kontrola uginuća se vrši 14 dana. Ako se na kontrolnoj košnici ustanovi veći broj varoe, tretman se može ponoviti poslije 3 do 4 dana.

NAPOMENA: Upotreba ploča je dozvoljena kod temperature 140C – 250C. Kod liječenja u izuzetno hladnim danima proljeća – jeseni i prolaznog hladnog talasa, potrebno je obezbijediti optimalnu spoljnu temperaturu od 200C i održavati je još 3 sata poslije postavljanja ploča. Ako su jutarnje i večernje temperature preniske, ploče se stavljaju preko dana. Mravlja kiselina ne djeluje korozivno.

KONTRAINDIKACIJE: Liječenje ne vršiti u toku pune paše. Ne stavljati ploče u društvu koje je u zimskom klubetu.

MJERE OPREZA: Rukovati pločama sa gumenim rukavicama. Ukoliko dođe do kontakta lijeka sa kožom, isprati vodom sa dodatkom sode bikarbone (NaHCO₃).

KARENCA: Nema ograničenja.

UPUTSTVO ZA KORIŠĆENJE APIGUARDA

Apiguard timol (25%)

Aktivna supstanca: timol	250 mg
Pomoćne supstance:	
Karbopol EZ-1	3.75 mg
Trietanolamin	3.75 mg
Prečišćena voda	742,5 mg

KONTRAINDIKACIJE:

Ne primjenjivati u vrijeme pčelinje paše.

NEŽELJENA DEJSTVA:

Lagani nemir zajednice tokom tretmana. Ponekad, kod visokih dnevnih temperatura, moguća je pojava blagog smanjenja mladog legla. Ovaj efekat je prolazan i nema uticaja na razvoj društva.

Moguća je pojava ograničenog uklanjanja pčelinjeg legla u tretiranim društvima. Kod normalnog ponašanja pčela, one uklanjaju i čiste gel iz aluminijske kutije koja je smještena iznad okvira legla, pri čemu nema djelovanja na društvo. Međutim, kod nekih društava sa jačim higijenskim ponašanjem, neke pčele mogu povremeno da uklone nepoklopljeno pčelinje leglo koje je u blizini lijeka. Ako se primijeti ovakva reakcija, ukloniti lijek iz društva.

Ukoliko primijetite ozbiljno ili bilo kakvo drugo neželjeno dejstvo koje nije ovdje navedeno, o tome obavijestite nadležnog veterinara.

DOZIRANJE I NAČIN PRIMJENE

Tretman u košnici: dvije aplikacije od po 50 g gela po društvu, u razmaku od dvije nedjelje.

Male i zimske pčelinje zajednice, kao i nukleusi mogu se tretirati samo jednokrano. Kutija treba da stoji četiri nedjelje. Tretman treba primjenjivati najviše dva puta godišnje.

Način primjene:

Otvoriti košnicu. Povuci foliju na kutiji tako da jedan kraj folije ostane spojen sa jednim krajem kutije. Postaviti tako otvoreno pakovanje u centar legla, na vrhu rama.

Obezbijediti slobodan prostor od 0.5 cm između vrha kutije sa lijekom i poklopne daske, odnosno zbjega. Zatvoriti košnicu. Poslije 14 dana izvaditi kutiju i staviti novu na isti način kao i prethodnu. Ostaviti preparat u društvu sve dok se ne stavi hranilica.

Efikasnost proizvoda je najjača kada se koristi u periodu kasnog ljeta, poslije medne žetve, kada se smanjuje pčelinje leglo. Međutim, u slučaju jake infestacije, preparat se može koristiti tokom proljeća prije paše, kada je temperatura iznad 15 oC.

UPUTSTVO ZA PRAVILNU UPOTREBU LIJEKA

Ne tretirati tokom pčelinje paše. Ne prihranjivati društvo prije tretiranja. Tretiranje se može izvršiti odmah poslije uklanjanja meda. Preparat se ne koristi kada je dnevna maksimalna temperatura ispod 15oC, kada je aktivnost društva veoma mala ili kada je dnevna temperatura iznad 40 oC.

Preparat treba da stoji u košnici sve dok se kutija ne isprazni. U svakom slučaju iznijeti preparat kada se postavi hranilica u društvu. Sastaviti slaba društva prije tretiranja. Istovremeno treba tretirati sva društva u pčelinjaku.

KARENCA

Med: 0 (nula) dana.

Ne koristiti za vrijeme pčelinje paše.

POSEBNA UPOZORENJA ZA ČUVANJE LIJEKA

Čuvati van domašaja djece.

Uslovi čuvanja gotovog proizvoda: Čuvati u originalnom

pakovanju, na temperaturi do 30°C, zaštićeno od svjetlosti. Ne zamrzavati. Preparat se ne smije čuvati blizu pesticida ili drugih hemijskih supstanci koje mogu kontaminirati preparat. Ne čuvati zajedno sa hranom.

Uslovi čuvanja poslije prvog otvaranja: Gel za košnicu se koristi jednokratno.

Rok upotrebe: 3 godine

Rok upotrebe posle prvog otvaranja: Gel za košnicu se može koristiti samo jednom.

POSEBNA UPOZORENJA

Za primjenu na životinjama.

Posebne mjere opreza pri upotrebi lijeka kod životinja. Ne tretirati tokom pčelinje paše. Ne prehranjivati društvo pre tretiranja. Tretiranje se može izvršiti odmah poslije uklanjanja meda.

Preparat se ne koristi kada je dnevna maksimalna temperatura ispod 15°C, kada je aktivnost društva veoma mala ili kada je dnevna temperatura iznad 40°C.

Preparat treba da stoji u košnici sve dok se kutija ne isprazni. U svakom slučaju iznijeti preparat kada se postavi hranilica u društvu. Sastaviti slaba društva prije tretiranja. Istovremeno treba tretirati sva društva u pčelinjaku. Voditi računa da se poštuje propisani način doziranja, jer nepravilna primjena može imati štetne efekte po pčelinje društvo.

Posebna upozorenja za osobe koje daju lijek životinjama

Izbjegavati kontakt sa kožom i očima zbog mogućeg razvoja kontaktnog dermatitisa i iritacije kože i očiju. Ne udisati. Pri rukovanju sa preparatom, pčelari moraju koristiti nepropusne rukavice i uobičajenu zaštitnu opremu. Poslije aplikacije, ruke i materijale koji su došli u kontakt sa gelom, oprati ruke sapunom. U slučaju kontakta sa kožom, mjesto kontakta dobro oprati sapunom i vodom.

U slučaju kontakta sa očima, oči dobro isprati velikom količinom tekuće vode i potražiti pomoć ljekara.

Interakcije -Preparat ne primjenjivati istovremeno sa bilo kojim drugim akaricidnim preparatom.

Predoziranje-Korišćenje veće doze od preporučene (50 g po jednoj aplikaciji) može prouzrokovati promjene u ponašanju pčelinjeg društva (uznemirenost, napuštanje košnice ili povećan mortalitet).

U slučaju predoziranja, ukloniti višak preparata iz društva.

Inkompatibilnost: Nije primenljivo.

POSEBNE PREDOSTROŽNOSTI KOD ODLAGANJA I UNIŠTAVANJA LIJEKA

Neiskorišćen lijek ili otpadni materijal se uništavaju u skladu sa važećim propisima.

UPUTSTVO ZA KORIŠĆENJE APILIFE VARA

ApilifeVar® je organski rastvor na bazi etarskih ulja (timol, ulje eukaliptusa, mentol i kamfor) natopljenih u inertni nosač za liječenje i preventivni tretman varoe kod pčela. Proizvođač lijeka je Chemicals life-Italija. www.chemicalslaif.it

Aktivni sastojci: timol 8,00; ulje eukaliptusa 1,72g; kamfor 0,39 g; mentol 0,39g;

Pakovanje: pakovanje sadrži dvije trake.

Doziranje: Lijek Apilife Var ima intenzivan miris i prilikom tretiranja pčelinjih društava treba voditi računa o načinu njegovog dodavanja. Ovo iz razloga što jak miris može izazvati uznemirenost pčela pa čak u nekim situacijama i pojavu grabeži. Naravno, ovo nije pravilo, ali je veoma važno upozoriti na oprez.

Način primjene: Tretman se sprovodi tako što se iz paketića uzme jedna traka i postavi se u jedan od četiri ugla, daleko od legla koji se nalazi u centru košnice. Zatvoriti košnicu i ostaviti da djeluje sedam dana. Traka se može koristiti i isječena na 3-4 djela koji se mogu postaviti u uglove košnice. Na ovaj način veća je kontaktna površina, odnosno intezitet mirisa se ravnomjernije prostire kroz košnicu. Ponoviti tretman 4 puta zaredom. Na kraju tretmana otkloniti eventualne ostatke. Tretman se obavlja na svim pčelinjim društvima u pčelinjaku.

Plan za integrisane štetočine: Efikasnost u košnicama može varirati u zavisnosti od: faktora životne sredine koji se odnose na mjesto i klimatskih uslova, temperature, genetike i nivoa zaraze, ponovne zaraze, brojnosti pčela, snage društva, površine legla, smrtnosti pčela, itd.

Vrijeme tretmana:

Ne koristiti tokom proizvodnje meda kako bi se izbjegla izmjena ukusa meda. Preporuka da se koristi nakon oduzimanja meda.

Neželjene reakcije: Pčele mogu odložiti hranu ispod traka. Tretman sa temperaturom višom od 30 stepeni može povećati stres i smrtnost odraslih pčela. Društva mogu biti blago uznemirena tokom tretmana. Može se manifestovati smanjenje prihvatanja hrane ukoliko se faza hranjenja poklapa sa tretmanom. Ukoliko se jave bilo kakve posljedice ili neki drugi efekti koji nisu ovdje navedeni, informisati veterinara.

Ne koristiti kada je dnevna temperatura viša od 30 oC.

VAŽNO:

Nakon prvog otvaranja pakovanja, sve se trake moraju odmah iskoristiti.

Djelovanje i pouzdanost

Dugogodišnja upotreba proizvoda i brojna istraživanja rađena u zemlji i inostranstvu dokazuju visoku efikasnost

ApilifeVar®-a u više od 90% slučajeva pojave varooze. Kako djeluje: pare etarskih ulja zasićuju prostor košnice; direktnim kontaktom ili udisanjem pare, krpelj varoe usljed gušenja ugine i otpada sa tijela pčele.

Nema rezistencije na djelovanje proizvoda. Pojava rezistencije na ApilifeVar® nije zabilježena.

SIGURNA UPOTREBA

Svi sastojci ApilifeVar®-a su potpuno sigurni za potrošače, pčele i sve pčelinje proizvode. Svi sastojci ApilifeVar-a se nalaze u Tabeli I EU Regulative broj 37/2010 koja sadrži listu dozvoljenih supstanci. Aktivne supstance iz ApilifeVar-a se nalaze na listi i za njih nije potrebno određivati maksimalni nivo rezidua u hrani, a prema tome ni u medu. Stoga, upotreba ApilifeVar®-a isključuje svaki toksikološki problem ostataka u medu i ostalim pčelinjim proizvodima.

KARENCA: 0 DANA

Organsko pčelarstvo

Zahvaljujući svom prirodnom i sigurnom sastavu, ApilifeVar® je potvrđen i odobren, bez ikakvih ograničenja i u Pravilniku o organskom pčelarenju za borbu protiv varoe. (Reg. 2092/91/EEC of 24th June 1991).

NOVI CJENOVNIK USLUGA STERILIZACIJE I PRERADE VOSKA U KUĆI MEDA

- * Cijena prerade voska za članove Saveza 0,50 eura/ kg.
- * Cijena prerade voska za pčelare koji nijesu članovi Saveza 0.80 eura/kg.
- * Cijena prerade voska za pravna lica koja nijesu članovi Saveza 1.10/kg.
- * Pčelarima koji donesu na preradu do 50 kg voska, isti se prerađuje pomiješan sa drugim voskovima u jednoj šarži.
- * Pčelarima koji donesu na preradu od 50 do 100 kilograma sopstvenog voska, omogućava se, ukoliko žele, da taj vosak prerade kao posebnu šaržu po cijeni od 0.80 eura/kg.
- * Pčelarima koji donesu za preradu preko 100 kg voska omogućava se da im se taj vosak preradi kao posebna šarža po cijeni od 0.50 eura/kg.
- * Cijena prerade voska za pčelare koji donesu manje količine i žele da odmah uzmu gotove satne osnove (ako voska ima na stanju) cijena prerade je 0,50/kg.

MALI OGLASI

Prodajem 10 DB pčelinjih društava (3 sa 12 ramova i 7 sa 10 ramova). Cijena po dogovoru.

Kontakt, Boris Gošović, Krzanja, Podgorica
br.tel. 069015741

*

Povoljno prodajem pčelinja društva.

067 332 353

*

Prodajem LR šestoramne nukleuse sa mladim maticama, tel 069/066-573

*

Prodajem 50 pčelinjih društava u DB košnicama sa devet ramova i sa jednim medišnim nastavkom. Br tel 067608280, Nikšić

*

Prodajem pčelinja društva u DB i LR košnicama.

Za sve informacije pozovite broj telefona

067634560, Risto Borović

*

Prodajem 10 košnica sa pčelama DB 12. Košnice prodajem sa jednim medištem i urađenim SO.

Cijena je 150 eura po košnici. Broj telefona za eventualni dogovor je 067230963.

*

Prodajem LR društva sa mladim maticama. Za sve informacije i eventualni dogovor pozovite broj tel. 069490688.

*

Prodajem pčelinja društva u dobrom stanju, u DB košnicama na dva polunastavka i u LR košnicama na tri nastavka. Kontakt osoba, Miodrag Kaščelan, 069 135 435

Prodajem veću količinu organskih pčelinjih društava kao i nukleusa. Takođe prodajem i matice.

Za sve informacije i eventualni dogovor pozovite brojeve telefona

067 537 384 i 069 537 384. Podgorica.

*

Prodajem u kompletu profesionalnu mašinu za proizvodnju pogača koje se koriste u ishrani pčela. Kapacitet mašine je 1.000 kilograma na dan i u odličnom je stanju. Cijena po dogovoru.

Kontakt telefon: Mujo Vujošević 069-050-111.

*

Prodajem pčele na LR i DB ramovima (bez košnica). Kontakt telefon: Branko 068-100-119

*

Prija
svim
čulima...

Bom
kafa
najboljeg
ukusa i mirisa.

Proizvodi:
Balkan Group Montenegro
81 206 Podgorica